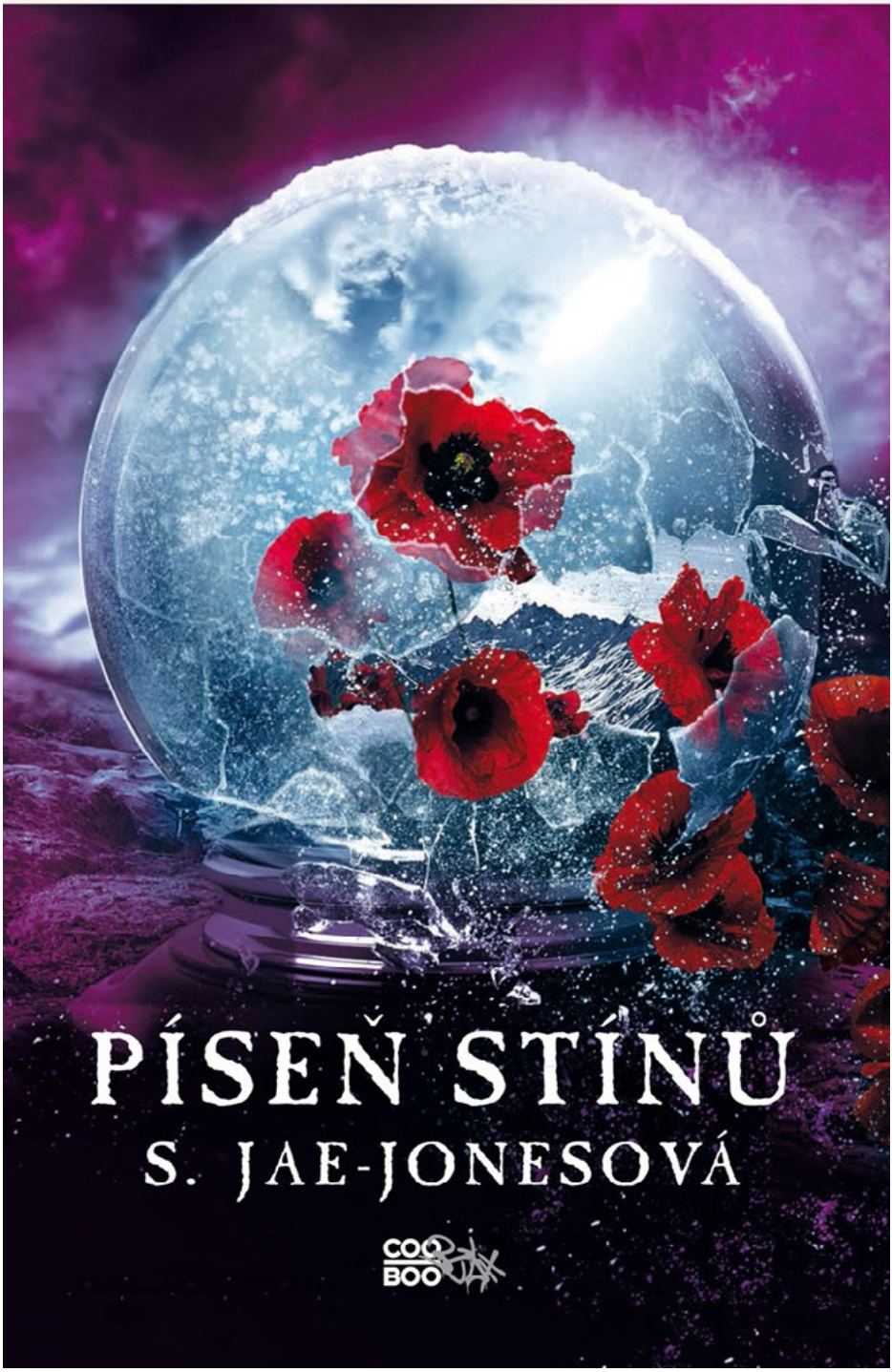

PÍSEŇ STÍNŮ

S. JAE-JONESOVÁ

COOBOO

Píseň stínů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.cz

S. Jae-Jonesová
Píseň stínů – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Píseň stínů

S. JAE-JONESOVÁ

COOBOO

Pro netvory
a pro ty, kdo nás milují

PODĚKOVÁNÍ

První kniha je jako sen, ale druhá kniha je noční můra. Když si prolistujete poděkování téměř jakéhokoli autora, který měl kdy to štěstí (nebo smůlu?) napsat druhou knihu, pravděpodobně uvidíte různé variace na stejný námět:

PSANÍ JE VÁŽNĚ, VÁŽNĚ TĚŽKÉ.

Prvotiny nejsou vždy první dílo, které daný autor napsal, *Píseň zimy* rozhodně nebyla moje první kniha. *Píseň stínů* ale považuji za svůj první skutečný román, na který jsem dostala termín odevzdání a který jsem psala s vědomím, že *bude* vydaný a *budou* jej číst jiní lidé než jen já. Pokud byla *Píseň zimy* knížka, kterou jsem se představila širšímu publiku, *Píseň stínů* ze mě udělala to, co jsem.

Knihy se nikdy nepíšou ve vzduchoprázdnu, takže by byla chyba nezmínit ty, kdo mi pomohli skrze ten zvláštní i kouzelný proces tvorby. V první řadě musím poděkovat své redaktorce Eileen Rothschildové. Eileen, být s tebou je jako vrátit se domů. Poznala jsi mě jako kamarádku a kolegyni, než jsi mě poznala jako autorku, a já jsem ti vděčná za tvoje vedení při tvorbě tohoto rukopisu. Ať jich je ještě mnoho!

A jako vždy také děkuji Katelyn Detweilerové, vynikající

agentce a autorce, stejně jako všem z agentury Jill Grinberg Literary Management, kteří pomohli přinést *Píseň zimy* a *Píseň stínů* širšímu publiku: Cheryl Pientkové, Denisi St. Pierrovi a Jill Grinbergové. Také děkuji Tiffany Sheltonové, Brittani Hillesové, Kare Masnicové, DJ Smyterovi a všem, kdo pracovali na mých knihách v nakladatelstvích St. Martin's Press a Wednesday Books.

Umění a obchod jsou zvláštní přátelé a já chci poděkovat svým kolegům spisovatelům, kteří mi pomohli se vyznat v tomto světě. Poděkování a kávovou whiskey také dlužím Roshani Chok-shi, Sarah Nicole Lemonové a Renée Ahdiehové za jejich rady o práci a soucit, ale zejména za to, že mi pomáhaly se uklidnit a zachovat si zdravý rozum a byly mými majáky v bouři. Objetí a alkohol dlužím také Marii Lu, Vicki Lameové, Kelly Van Santové, Leigh Bardugo, Sabaa Tahirové, Carrie Ryanové, Beth Revisové, všem v klubu Fight Me, všem mým kamarádům z Pub(lishing) Crawl za smích, ramena nastavená k pláči a nezbytné dávky realismu.

Svým čtenářům posílám veliké díky za všechno. Je skvělé vědět, že nejsem sama ve své lásce ke všemu, co je goth, a k Davidovi Bowiemu.

Ve zcela jistě neposlední řadě chci vzkázat lásku a vděk své rodině. Babičko, strejdo Steve, teto Robin a Scotte, děkuji vám ze vaši podporu a hrdost na mou práci. Mami, tati, bráško a Halmeoni, jste moje pevná půda pod nohama a moje kotva. Děkuji vám, že jste mi dali dar života.

A pro Medvěda. Děkuji ti, žes mi ukázal, že i stvůru je možné milovat. Mám od tebe lásku. A miluju tě.

POZNÁMKA AUTORKY

Každá kniha je svým způsobem jako zrcadlo a cesta Liesl do podsvětí a zpátky o mně možná odhaluje víc, než jsem si původně vůbec uvědomovala. *Píseň zimy* byla mým jasným zrcadlem, které odráželo moje přání a sny, že někdo vyslyší a ocení můj hlas. *Píseň stínů* je oproti tomu můj temný odraz, který mi ukazuje, že všechny zrůdy z podsvětí byly ve skutečnosti taky součástí mě samotné.

Chtěla bych zde nabídnout jednu poznámku k obsahu: *Píseň stínů* zahrnuje i postavy, které se vyrovnávají se sebepoškozováním, závislostí, nezodpovědným jednáním a sebevražednými sklony. Pokud jsou to pro vás citlivá témata, prosím, pokračujte obezřetně. Pokud se sami potýkáte s myšlenkami na sebevraždu, měli byste vědět, že existují zdroje i lidé, kteří vám pomohou, a to na Lince bezpečí, číslo 161 111. Prosím, zavolejte tam. Nejste v tom sami.

Píseň stínů je v mnoha ohledech mnohem osobnější dílo než jeho předchůdce. Velice otevřeně a upřímně jsem Liesl napsala jako osobu, která trpí bipolární poruchou – podobně jako její tvůrkyně – ale v *Písni zimy* jsem se její diagnóze vyhýbala. Částečně je to proto, že bipolární porucha

jako diagnóza nebyla v době, kdy Liesl žila, ještě správně chápaná, a částečně i proto, že jsem se k jejímu – a tím ani ke svému vlastnímu – typu šílenství nechtěla postavit čelem.

Šílenství je zvláštní slovo. Vejde se do něj celá řada způsobů chování i uvažování, které se odchylují od normy, a to nejen duševní poruchy. Já, stejně jako Liesl, jsem funkčním členem společnosti, ale kvůli své duševní nemoci nás pokládají za šílené. Jsme kvůli tomu arogantní, náladové, sobecké a zbrklé. Jsme proto destruktivní, a to samy k sobě i k těm, které milujeme. Není jednoduché nás milovat, Liesl ani mě, a já se nechtěla podívat této ošklivé pravdě do očí.

A pravda je vážně ošklivá. Liesl i Josef odráží manické i melancholické části mě samé, jsou temní, groteskní, neuspořádaní a bolaví. A ačkoli existují i knihy, které nabízí mnohem hezčí obrázek, okna do světa, kde je všechno zdravé a celistvé, *Píseň stínů* mezi ně nepatří. V první knize jsem si držela svou zrůdu od těla. Za vlastní jsem ji prohlásila až v té druhé.

Ještě jednou vám nabízím číslo Linky bezpečí, 161 111. Nemusíte trpět sami. Vaše děsivé stránky vidím a nebojím se jich. I já jsem někdy čelila různým démonům, ale nebyla jsem na to sama. Měla jsem pomoc.

161 111.

Až odejdu, ať ne z tvé paměti,
odejdu odsud v dál, v ten tichý svět,
až nebudeš mou dlaň smět podržet,
ani já zůstat k poohlédnutí.
Vzpomeň si po dnů všedních odnětí,
těch, za nichž plánovals nám další děj,
jen na mne vzpomínej
a jasno měj, že rady, modlitby nic nevrátí.
Však pokud bys mne opomenout měl,
než vybavím se ti, dost truchlení:
Když temno, zkáza, jenom tušení
nechají po mé mysli stopu jen,
spíš usmívej se, ač bys zapomněl,
než vzpomínat a dál být posmutněn.

CHRISTINA ROSSETTI
Pamatuj

Adresát: Franz Josef Johannes Gottlieb Vogler,
u mistra Antonia
Paříž

Můj nejmilejší Josífku,

říká se, že když zemřel Mozart, celý den pršelo.

Bůh nejspíš pláče ve dnech, kdy se konají pohřby hudebníků, protože když jsme ukládali k odpočinku našeho tátu na kostelním hřbitově, padaly trakaře. Pan farář svoje modlitby nad jeho tělem pronášel neobvykle rychle, aby se dostal z deště, bahna a bláta dovnitř. Jediní další truchlící mimo naši rodinu byli tátovi kamarádi z hospody, kteří zase zmizeli, když se ukázalo, že nebudeme tátu zapíjet.

Kde jsi byl, bratříčku? Kde jsi?

Náš otec nám po sobě zanechal opravdu odkaz, Seppe – nějakou tu hudbu, to ano, ale hlavně spoustu dluhů. Máma a já stále procházíme naše účetnictví a snažíme se nějak srovnat to, co dokážeme vydělat, s tím, co dlužíme. Máme co dělat, abychom se v tom neutopily, sotva že držíme hlavu nad hladinou, zatímco nás hostinec pomalu stahuje dolů a do zapomnění. Máme malé zisky a naše měšce jsou stále prázdnější.

Alespoň se nám podařilo dát dohromady dost na to, abychom pohřbily tátu na

pořádném hřbitově u kostela. Jeho kosti teď alespoň spočívají vedle jeho předků, místo aby je hodili do chudinských hrobů za městem. Aspoň že tak, aspoň že tak.

Přála bych si, abys tam byl s námi, Seppe. Měl jsi tam být s námi.

Proč to ticho?

Uplynulo celých šest měsíců a nepřišlo od Tebe ani slovo. To moje dopisy přijdou vždy o jednu zastávku, jedno město, o jeden den později, poté co odjedeš na další turné? Proto mi vůbec neodpovídáš? Víš, že je táta po smrti? Že Käthe zrušila svoje zasnoubení s Hansem? Že se Constanze chová stále podivněji a výstředněji, že matka, naše klidná, rozvážná a zřídka sentimentální matka pláče, když si myslí, že ji nikdo nevidí? Nebo je Tvoje ticho trest za to, že jsem byla celé měsíce nedosažitelná v podsvětí?

Můj milý, omlouvám se Ti. Kdybych mohla napsat tisíc písní, tisíc slov, řekla bych Ti v každičkém z nich, jak moc mě mrzí, že jsem porušila svůj slib. Slíbili jsme si, že pro nás vzdálenost nic nezmění. Slíbili jsme si, že si budeme psát dopisy. Slíbili jsme si, že spolu budeme sdílet hudbu na papíře, psanou inkoustem i krví. Ty sliby jsem porušila. Mohu jen doufat, že mi odpustíš. Mám Ti tolik co říct, Seppe. Tolik co chci, abys slyšel.

Prosím, brzy mi napiš. Stýská se nám.

Mámě se stýská, Käthe se stýská, Constanze se stýská, ale ze všech nejvíc se stýská mně.

Tvoje milující sestra
skladatelka díla Der Erlkönig

Adresát: Franz Josef Johannes Gottlieb Vogler,
u mistra Antonia
Paříž

Mein lieber Brüderchen,

další zesnulý, další pohřeb, další smuteční slavnost. Frau Berchtoldovou našli minulý týden mrtvou v posteli s mrazem okolo rtů a stříbrnou jizvou na krku. Pamatuješ si na Frau Berchtoldovou, Seppe? Vždycky nám nadávala, že kazíme dobré a bohabojné děti z vesnice svými děsivými příběhy o podsvětí.

A teď je pryč.

Byla tento měsíc už třetí, kdo zemřel takovým způsobem. Všichni se teď bojíme moru, ale pokud to vážně mor je, nepodobá se žádné nákaze, kterou jsme kdy viděli. Žádné puchýře, žádné modřiny, žádná viditelná známka onemocnění. Těla mrtvých vypadají nepoškozeně, nedotčeně, až na stříbřité polibky na ústech a krku. Nenacházíme jasnou příčinu jejich smrti, bývají staří i mladí, muži i ženy, zdraví i křehcí, moudří i chudí duchem bez rozdílu.

Proto mi stále nepíšeš? Jsi zdravý, čilý a v pořádku? Jsi vůbec naživu? Nebo nebude příští dopis s Tvým jménem obsahovat nic než jen bolest, a my budeme muset pořádat další pohřeb?

Starci ve vesnici šeptají temné hrozby.

„Zasažená skřítky," říkají. „Skřeti si ji označili. Ďáblovo dílo. Jen počkejte, na naše slova dojde: Blíží se k nám pohroma."

Označení skřety. Stříbro na krku. Mráz na rtech. Nevím, co to znamená. Kdysi jsem si myslela, že k tomu, aby se svět dál otáčel, stačí láska. Že dokáže překonat staré právo. Ale sama jsem viděla, jak se z naší nudné zpátečnické vesnice pomalu vytrácí rozum i pořádek. Sůl u každého prahu, u všech vchodů. I starý pan farář si orámoval schody kostela bílými nepřerušovanými čárami, které ale stírají hranice mezi svátostí a pověrami.

Constanze tomu příliš nepomáhá. V poslední době s naší babičkou není žádná řeč, vlastně ještě méně než obvykle. Popravdě mi dělá starosti. Ze svého pokoje vychází jen zřídka, a když ano, nikdy nevíme, se kterou podobou naší babičky se setkáme. Občas je tu s námi, bystrá a vznětlivá, jakou ji známe, ale jindy jako by žila v jiném roce, možná i v jiné době.

Käthe i já jí svědomitě necháváme každý večer podnosy s jídlem u dveří, ale ráno je nacházíme netknuté. Občas ubyde pár kousků chleba nebo sýra, někdy leží na zemi kapičky mléka jako stopy skřítků, ale Constanze jako by žila převážně z vlastního strachu a víry v Krále duchů.

Na víře ale nemůže přežít.

V její krvi koluje šílenství, jak by řekla máma. Mánie i smutek.

Šílenství.

Máma by řekla, že táta pil, aby zaplašil svoje démony a zpomalil tu vichřici, kterou si v sobě nosil. Jeho dědeček, otec Constanze, se v ní utopil. Táta se dřív stačil utopit v pití. Nechápala jsem to, dokud ke mně nepřišli mí vlastní démoni.

Občas se obávám, že i ve mně zuří vichřice. Šílenství, mánie, melancholie. Hudba, kouzla, vzpomínky. Jako vír stále se točící okolo pravdy, již si nechci připustit. Nespím, protože se bojím znamení a divů, které spatřím, až se vzbudím. Trnité šlahouny obtočené kolem větví, cvakání neviditelných černých drápů, krev, která se nalévá do lístků květin.

Kéž bys tu byl. Vždycky jsi dokázal urovnat moje toulavé, roztěkané myšlenky a upravit moje divoké představy do podoby krásné zahrady. Mám v duši stín, Seppe. Nejen mrtví jsou poznamenaní skřety.

Pomoz mi, Seppe. Pomoz mi se vyznat sama v sobě.

navždy Tvoje
skladatelka díla Der Erlkönig

Adresát: Franz Josef Johannes Gottlieb Vogler,
u mistra Antonia
Paříž

Můj milý,

roční období se střídají, ale od Tebe stále nepřichází ani slovo. Zima skončila, ale obleva nastává jen velmi pomalu. Stromy se chvějí ve větru a jejich větve jsou stále bez nových listů. Ve vzduchu už není cítit led a spánek, vánek s sebou nenese žádnou vlhkost ani zeleň.

Do Skřetího háje jsem nevkročila už od léta a klavír ve Tvém pokoji stojí bez povšimnutí od té doby, co zemřel táta. Na jeho zažloutlé slonovinové a vybledlé černé klávesy nikdo nehraje.

Nevím, co Ti dál povídat, můj bratříčku. Už dvakrát jsem porušila svoje sliby Tobě. Poprvé tím, že jsem byla mimo dosah, a podruhé tak, že jsem Ti nic nenapsala. Nemyslím tím slova, ale melodie. Harmonii. Akordy. Sonáta svatební noci je nedokončená, stále jí schází poslední věta. Když je slunce vysoko na nebi a svět je plný světla, dokážu si najít spoustu výmluv, proč nesedím v zaprášeném koutě a neskládám, například v podobě účetních knih, v zásobách mouky, kvasnic, cukru nebo másla, jednoduše v každodenních drobnostech, které souvisí s hostincem.

Ale ve tmě je odpověď odlišná. V době mezi soumrakem a úsvitem, v hodinách, kdy v lesích řádí koboldové a Hödekini, existuje jen jediný důvod.

Král duchů.

Nebyla jsem k Tobě upřímná, Seppe. Neřekla jsem Ti celý příběh, protože jsem si myslela, že to udělám osobně. Není to příběh, o němž jsem si myslela, že jej dokážu vyjádřit slovy, neboť slova na to nestačí. Ale stejně se o to pokusím.

Byla jednou jedna malá holčička, která v lese hrála svou hudbu pro malého chlapečka. Ona byla dcerou hostinského a on byl Pánem zlomyslnosti, ale ani jeden nebyl takový, jakým se zdál být, protože nic není tak jednoduché jako pohádka.

Po dobu jednoho roku jsem byla nevěstou Krále duchů.

To není pohádka, mein Brüderchen, ale celá pravda. Před dvěma zimami nám der Erlkönig ukradl sestru a já se vydala do podsvětí ji zachránit.

Místo toho jsem tam nalezla sebe.

Käthe to ví. Käthe ví lépe než kdokoli jiný, jaké to je být pohřbená v říši skřetů. Ale naše sestra nechápe to, co Ty bys pochopil. Že jsem nebyla uvězněná v žaláři Krále duchů, ale stala jsem se jeho královnou z vlastní svobodné vůle. Netuší, že netvor, který ji unesl, je netvorem, kterého já chci. Myslela si, že jsem unikla ze spárů Krále duchů. Neví, že mě nechal jít.

Nechal mě jít.

Za celá ta léta, co jsme sedávali u nohou Constanze a poslouchali její vyprávění, nám nikdy neřekla, co se stane po tom, co člověka odnesou skřeti. Ani jedinkrát nezmínila, že podsvětí a svět nahoře k sobě mají stejně blízko i stejně daleko, jako dvě strany zrcadla, jež se vzájemně odráží. Život za život. Že panna musí zemřít, aby vyvedla svět ze smrti. Ze zimy do jara. Nikdy nám o tom neřekla.

Co nám ale babička především měla říci, je, že svět se neotáčí díky životu, ale díky lásce. Té lásky se držím, protože je příslibem, který mi dovolil odejít z podsvětí. Od něj. Od Krále duchů.

Nevím, jak ten příběh končí.

Ach, Seppe. Je těžké, mnohem těžší, než jsem si myslela, čelit každému dni taková, jaká jsem. Sama a celá. Do Skřetího háje jsem nevstoupila už celou věčnost, protože se nedovedu srovnat se svou samotou a výčitkami a odmítám se odsoudit k nanicovatému životu plnému žalu a lítosti. Každá zmínka i vzpomínka na hodiny v podsvětí s ním, s mým Králem duchů, je jako mučení. Jak mám pokračovat, když mě sužují duchové? Cítím ho, Seppe. Cítím Krále duchů, když hraju, když pracuju na Sonátě svatební noci. Cítím dotek jeho ruky na mých vlasech. Jeho rty přitisknuté na mé tváři. Jeho hlas šeptající moje jméno.

V naší rodině koluje šílenství.

Když jsem Ti poslala stránky ze Sonáty svatební noci, myslela jsem si, že v hudbě nalezneš linku a moje nápady rozvedeš. Ale musím se postavit k vlastním chybám čelem. Já jsem odešla, takže je na mně, abych dopsala závěr. Sama.

Chci pryč. Chci utéct. Chci život prožitý naplno, plný jahod, čokoládových dortů a hudby. A uznání. Přijetí. To tady nenajdu.

Proto se obracím na tebe, Seppe. Jsi jediný, kdo to pochopí. Modlím se, abys to pochopil. Nenech mě čelit temnotě o samotě.

Prosím, napiš mi. Prosím.

Prosím.

Tvoje v šílenství i hudbě,
skladatelka díla Der Erlkönig

Adresát: Maria Elisabeth Ingeborg Voglerová

Mistr Antonius je mrtvý. Jsem ve Vídni. Rychle přijeď.

Část 1

NAVŽDY TVŮJ

Žít mohu buď jen docela s Tebou,
anebo vůbec ne.

LUDWIG VAN BEETHOVEN
Dopisy nesmrtelné milence

VÝZVA

„V žádném případě," bouchla Constanze hůlkou o zem. „Já to zakazuji!"

Po večeři jsme se shromáždili v kuchyni. Máma myla nádobí po hostech a Käthe narychlo vařila špecle se smaženou cibulí pro zbytek rodiny. Josefův dopis ležel otevřený na stole jako zdroj mojí záchrany a vzteku mé babičky.

Mistr Antonius je mrtvý. Jsem ve Vídni. Rychle přijeď. Rychle přijeď. Slova mého bratra ležela na stole, všem na očích, ale já s Constanze jsme se nemohly shodnout, co znamenají. Já je pokládala za výzvu, abych přijela. Babička s tím nesouhlasila.

„Zakazuješ co?" odsekla jsem. „Abych odpověděla Josefovi?"

„Abys šla svému bratrovi na ruku s těmihle nesmysly!" Constanze důrazně ukázala prstem na dopis na stole mezi námi, jako by jej obviňovala, a pak zeširoka a divoce máchla směrem do tmy a neznáma venku za naším prahem. „S tím jeho… jeho muzikantským blouzněním!"

„Nesmysly?" zeptala se matka zostra a na chvíli přestala drhnout hrnec. „Jaké nesmysly, Constanze? Máš na mysli jeho kariéru?"

Rok předtím můj bratr opustil svět, který znal, a vydal se za svými sny – našimi společnými sny –, že se stane světoznámým houslistou. Ačkoli byl provoz hostince naším denním chlebem, hudba pro nás byla odjakživa božskou manou. Táta býval dvorním hudebníkem v Salcburku, kde se potkal s mámou, která bývala divadelní zpěvačkou. To vše ale bylo předtím, než tátu jeho hýřivý a marnotratný život zahnal zpátky na bavorský venkov. Josef byl z nás všech nejlepší, nejšikovnější, nejvzdělanější, nejukázněnější, nejnadanější a povedlo se mu to, co my ostatní neudělali a ani udělat nemohli: utekl.

„Do toho ti nic není," obořila se Constanze na svou snachu. „Nestrkej ten svůj špičatý nos do věcí, o kterých nic nevíš, ty fúrie."

„Jenže ono mi do toho přece jen něco je." Mámě se vzdouvaly nozdry. Odjakživa byla chladná, klidná a důstojná, ale babička věděla, jak se jí dostat pod kůži. „Josef je *můj* syn."

„Patří Králi duchů," zabručela Constanze a tmavé oči jí svítily zápalem víry. „A ne tobě."

Máma otočila oči v sloup a znovu začala mýt nádobí. „Těch tvých skřetů a báchorek už bylo dost, ty stará ježibabo. Josef už je na pohádky a pověry trochu starý."

„Tak to povídej támhleté!" Constanze na mě namířila křivým prstem a já pocítila sílu jejího přesvědčení jako blesk v hrudi. „*Ona* věří. *Ona* ví. *Ona* si v duši nese otisk doteku Krále duchů."

Po zádech mi přeběhl mráz, jako by mě po kůži hladily ledové prsty. Nic jsem na to neřekla, ale cítila jsem zvědavý pohled Käthe na mé tváři. Kdysi by se možná společně s matkou ušklíbala nad pověrčivými povídačkami naší babičky, ale mezitím se změnila.

I já jsem se změnila.

„Musíme myslet na Josefovu budoucnost," namítla jsem tiše. „Na to, co potřebuje."

Ale co vlastně potřeboval můj bratr? Pošta přišla teprve předchozího dne, ale já už jsem si jeho odpověď přečetla tolikrát, že se dopis málem rozpadal pod tíhou mých nevyřčených a nezodpovězených otázek. *Rychle přijeď.* Co tím asi myslel? Že se k němu mám připojit? Jak? Proč?

„Co Josef potřebuje," řekla Constanze, „je vrátit se *domů*."

„A co přesně tady najde, až se vrátí?" zeptala se máma a zuřivě útočila na zarezlé místo na pomačkaném hrnci.

S Käthe jsme se na sebe významně podívaly, ale raději jsme se věnovaly práci a nic neříkaly.

„Nic. A basta," pokračovala zahořkle. „Nic než jen dlouhou a pomalou cestu do chudobince." Prudce třískla kartáčem o stůl a rukou od mýdla se chytila za nos. Co zemřel táta, mezi jejími obočími se neustále objevovala a zase mizela tatáž vráska, která byla s každým dalším dnem hlubší a hlubší.

„To mám nechat Josefa, aby se staral sám o sebe?" zeptala jsem se. „Co bude dělat, když je tak daleko a bez přátel?"

Máma se kousla do rtu. „Co bychom podle tebe měli dělat?"

Na to jsem neměla odpověď. Neměli jsme peníze na to, abychom se dopravili za ním, ani abychom jej přivezli domů.

Zavrtěla hlavou. „Ne," řekla rozhodně. „Bude lepší, když Josef zůstane ve Vídni. Ať zkusí štěstí a zanechá po sobě stopu ve světě, jak si to přeje Bůh."

„Co si přeje Bůh, není důležité," zahudrovala Constanze. „Záleží na tom, co vyžaduje staré právo. Když je obere o jejich oběť, všichni za to zaplatíme. Blíží se divoký hon a ten s sebou nese smrt, záhubu a zkázu."

Ozvalo se bolestivé zasyčení. Vylekaně jsem zvedla hlavu a uviděla Käthe, jak si saje krev z prstu, do kterého se omylem řízla nožem. Znovu začala vařit večeři, ale když krájela vlhké těsto na nudle, třásly se jí ruce. Vstala jsem a začala

dělat špecle místo ní a ona se ladně přesunula k pánvi s cibulí.

Máma vydala znechucený povzdech. „Nezačínej s tím zase." S Constanze si vjížděly do vlasů, co jsem si pamatovala, a jejich hašteření mi znělo stejně povědomě jako Josef, když cvičí stupnice. Ani táta mezi nimi nedovedl nastolit mír, protože se vždy stavěl na stranu své matky, i když ve skutečnosti souhlasil se svou manželkou. „Kdybych si nebyla dávno jistá, že máš připravené místečko v pekle, ty panovačná semetriko, modlila bych se za tvou nesmrtelnou duši."

Constanze praštila rukou do stolu, až dopis nadskočil a my ostatní s ním. „Copak nevidíš, že se snažím zachránit Josefovu duši?" vykřikla a od úst jí odletovaly sliny.

To nás zaskočilo. Navzdory své popudlivé a nestálé povaze se Constanze málokdy přestala ovládat. Svým způsobem byla stejně soustavná a spolehlivá jako metronom, který tiká tam a zpátky mezi pohrdáním a opovržením. Naše babička byla strašidelná, ne ustrašená.

Pak se mi vrátil hlas mého bratra. *Já se tady narodil. Měl bych tu i zemřít.*

Halabala jsem naházela nudle do hrnce a vyšplouchla na sebe vařící vodu. Z hlubin mých vzpomínek se bez pozvání vynořil obraz očí černých jako uhlíky a ostře řezaných rysů.

„Holka," zaskřehotala Constanze a upřela na mě svoje tmavé oči. „Ty víš, co je Josef zač."

Nic jsem neodpověděla. Jediné zvuky, které se teď rozléhaly kuchyní, bylo bublání vařící vody a prskání smažící se cibule, zatímco jsme s Käthe dodělávaly večeři.

„Cože?" zeptala se máma. „Co to má znamenat?"

Käthe se na mě podívala úkosem, ale já jen scedila špecle a vysypala je na pánev s cibulí.

„O čem to proboha mluvíš?" naléhala máma. Obrátila se ke mně. „Liesl?"

Mávla jsem na Käthe, ať mi přinese talíře, a začala podávat večeři.

„Takže?“ zašklebila se Constanze. „Co na to řekneš, holčičko?“

Ty víš, co je Josef zač.

Pomyslela jsem na lehkovážná přání, která jsem měla v dětství ve tmě, chtěla jsem krásu, uznání, chválu, ale žádné z nich nebylo tak horoucí ani tak zoufalé jako to, které jsem opravdu vyslovila, když jsem slyšela svého bratra tiše plakat uprostřed noci. Käthe, Josef i já jsme v dětství prodělali spálu. My dvě s Käthe jsme byly malé děti, ale Josef teprve miminko. Se sestrou jsme se dostaly z nejhoršího ven, ale bratříček byl po nemoci úplně jiné dítě.

Proměnče.

„Vím přesně, kdo je můj bratr,“ řekla jsem tiše, spíš sama sobě než své babičce. Postavila jsem před ni vrchovatou misku nudlí a cibule. „Dobrou chuť.“

„Pak také víš, proč se Josef musí vrátit,“ odpověděla Constanze. „Proč musí přijít domů a žít.“

Nakonec se všichni vracíme.

Proměnče se nemohlo příliš vzdálit od podsvětí, jinak by uvadlo a vytratilo se. Můj bratr nemohl žít mimo dosah Krále duchů, leda by jej držela síla lásky. Mojí lásky. Jen díky ní byl svobodný.

Pak jsem si vzpomněla na pocit, že mi po kůži lezou tenoučké prsty jako větvičky v křoví, vybavila jsem si obličej poskládaný z rukou a tisíce hlasů, jak šeptají *tvoje láska je klec, smrtelnice.*

Podívala jsem se na dopis položený na stole. *Rychle přijeď.*

„Chystáš se tu večeři jíst?“ zeptala jsem se s příkrým pohledem na plnou misku před Constanze.

Povýšeně se podívala na svoje jídlo a odfrkla si. „Nemám hlad.“

„Nic jiného rozhodně nedostaneš, otravo jedna nevděč-

ná.“ Máma naštvaně nabodla nudli na vidličku. „Nemáme na to, abychom uspokojovali tvůj vytříbený vkus. Už si skoro nemůžeme dovolit jídlo samy pro sebe.“

Její slova hlasitě dopadla na jídelní stůl uprostřed večeře. Constanze kajícně zvedla vidličku a pustila se do jídla, jako by ten smutný výrok potřebovala přežvýkat. Ačkoli jsme po tátově smrti urovnaly všechny jeho dluhy, za každým zaplaceným účtem se vynořil další, jako když zatéká do potápějící se lodi.

Když jsme dojedly, Käthe odnesla talíře ze stolu a já začala mýt nádobí.

„Pojď,“ natáhla máma ruku ke Constanze. „Uložíme tě do postele.“

„Ne, ty ne,“ zamračila se babička znechuceně. „Ty jsi úplně k ničemu. Do schodů mi může pomoct tady holka.“

„Ta holka má jméno,“ řekla jsem, aniž bych se na ni podívala.

„Mluvím snad na tebe, Elisabeth?“ obořila se na mě Constanze.

Překvapeně jsem zvedla hlavu od nádobí a uviděla, jak se moje babička mračí na Käthe.

„Já?“ zeptala se moje sestra udiveně.

„Ano, ty, Magdo,“ zavrčela Constanze. „Kdo jiný?“

Magda? Podívala jsem se na Käthe a pak na mámu, která vypadala stejně zmateně jako my ostatní. *Jdi,* vyslovila bez hlasu. Käthe se zašklebila, ale nabídla babičce paži a svraštila čelo, když ji Constanze zlomyslně sevřela vší silou.

„Přísahala bych,“ postěžovala si máma a sledovala, jak spolu Käthe a Constanze stoupají po schodech, „že je každým dnem bláznivější.“

Vrátila jsem se k nádobí. „Je stará,“ odpověděla jsem. „Asi se s tím musí počítat.“

Máma si odfrkla. „Moje babička byla bystrá až do smrti, a to byla o celé věky starší než Constanze.“

Nic jsem na to neřekla, jen jsem namočila umyté talíře do dřezu s čistou vodou a podávala je mámě, která je utírala.

„Neměly bychom jí jít na ruku," řekla spíš sama sobě než mně. „Skřítci. Divoký hon. Konec světa. Člověk by si snad myslel, že ona těm pohádkám vážně *věří*."

Popadla jsem čistý roh své zástěry, vzala do ní talíř a začala s mámou utírat nádobí. „Je stará," zopakovala jsem. „Tyhle pověry tady kolují odjakživa."

„Ano, ale jsou to jenom *příběhy*," opáčila netrpělivě. Nikdo jim doopravdy nevěří. Občas pochybuji o tom, jestli si Constanze uvědomuje, že žijeme v realitě, a ne v pohádce, kterou si vymyslela."

Nic jsem neodpověděla. Dosušily jsme nádobí a uklidily je, setřely jsme linky a stoly a zametly špínu z kuchyňské podlahy, a pak se rozešly každá do své ložnice.

Navzdory tomu, co si myslela máma, jsme nežily v Constanzině pohádce, ale v děsivé, opravdu děsivé skutečnosti. Ve skutečnosti plné obětí a úmluv, skřetů a vodních bludiček, mýtů a kouzel a podsvětí. Já sama jsem vyrostla s příběhy své babičky, byla jsem nevěstou Krále duchů a odešla jsem. Věděla jsem lépe než kdo jiný, co následuje, když člověk poruší staré právo, které vládne životu i smrti. Co je skutečné a co ne, bylo stejně těžké rozlišit jako vzpomínky, a já žila v prostorech někde mezi tím, mezi krásnou lží a ošklivou pravdou. Ale nemluvila jsem o tom. Nemohla jsem o tom mluvit.

Protože pokud byla bláznivá Constanze, tak já také.

Ten chlapec hrál přímo magicky, říkali. Kdo měl vytříbený vkus a dostatek peněz, stál v dlouhé řadě před vchodem do koncertní síně, aby se vydal na cestu do neznámé říše. Sál byl malý a intimní, vešlo se tam asi dvacet diváků, ale chlapec se svým společníkem nikdy nehrál před větším publikem a byl nervózní.

Jeho maestro byl slavný houslista, génius z Itálie, ale jeho prsty se už dávno zkroutily vlivem stáří a revmatismu. Ve svých nejlepších letech prý mistr Giovanni Antonius Rossi dovedl svým hraním rozplakat anděly a roztančit ďábla, a tak posluchači doufali, že od tajemného mladého žáka starého virtuosa uslyší alespoň špetku z jeho daru.

Nalezenec, proměnče, šeptali. *Objevil ho, když hrál u cesty někde na vesnici v Bavorsku.*

Ten chlapec se nějak jmenoval, ale jeho jméno se ztratilo v povídačkách. *Student mistra Antonia. Zlatovlasý andílek. Světlovlasý mladík.* Jmenoval se Josef, ale nikdo si to nepamatoval, kromě jeho společníka, korepetitora a milence.

Společník měl také jméno, ale nikomu nestálo ani za zmínku. *Tmavý chlapec. Černoušek. Sluha.* Jmenoval se François, ale nikdo se neobtěžoval mu tak říkat, kromě Josefa, který jméno své lásky nosil na rtech i v srdci.

Koncert byl Josefovým uvedením do vznešené společnosti ve Vídni. Od té doby, co ve Francii začali popravovat

šlechtice a vyhánět je za hranice, se mistru Antoniovi v novém domově v Paříži začaly nápadně vyprazdňovat pokladnice, neboť jeho mecenáši svoje prostředky lili spíše do Bonapartovy armády. A tak starý virtuos opustil město revoluce a vrátil se tam, kde zažil své největší úspěchy, s nadějí, že uloví zlaté rybky na mladší a pohlednější návnadu. V tuto chvíli je hostila baronka von Schenk, v jejímž salonku se konalo představení.

„Ne že mě zklameš, kluku," řekl maestro, když chlapci čekali před sálem na svoje vystoupení. „Naše živobytí stojí jen na tobě."

„Ano, mistře," přitakal Josef, kterému vyschlo v krku. Špatně se mu v noci spalo, měl trémou stažený žaludek a sny mu narušovaly chabé ozvěny cválajících kopyt.

„Zachovej si chladnou hlavu," varoval jej mistr Antonius. „Žádné skuhrání a kňourání po domově. Už je z tebe muž. Buď silný."

Josef polkl a podíval se na Françoise. Mladík na něj jemně pokývl na uklidněnou, čehož si jejich učitel dobře všiml.

„A dost," zavrčel mistr Antonius. „Ty," ukázal na Françoise, „ho přestaň rozmazlovat a *ty*," obrátil se na Josefa, „ty se laskavě seber. Teď si nemůžeme dovolit roztržitost. Začneme s několika skladbami podle mého výběru a pak zahrajeme toho Mozarta, jak jsme se dohodli, *ça va*?"

Josef sklopil oči před přísným pohledem svého mistra. „Ano, maestro," zašeptal.

„Když budeš dobrý, ale *jedině v* takovém případě, můžeš dát na přídavek Vivaldiho." Starý virtuos probodl svého žáka pronikavým pohledem. "A žádné nesmysly jako *Der Erlkönig*. Toto publikum je zvyklé na hudbu velikánů. Neurážej jejich sluch tou strašlivou slátaninou."

„Ano, maestro." Josefův hlas byl teď sotva slyšet.

François si všiml, jak má chlapec zrudlé tváře a ztuhlou

čelist, a ovinul mu teplou ruku kolem zaťatých pěstí. *Buď trpělivý,* mon coeur, jako by říkal svým dotykem.

Ale chlapec mu neodpověděl.

Mistr Antonius rozhrnul oponu a chlapci vyšli před publikum za zdvořilého potlesku. François se usadil ke křídlu a Josef si zatím připravil housle. Krátce se setkali pohledem, v jednom okamžiku, pocitu, otázce.

Koncert začal podle plánu, žák zahrál výběr skladeb podle svého učitele a mladík jej doprovázel na klavír. Posluchači však byli zkušení a pamatovali si, jak nebesky hrál mistr, jak je dokázal hudbou přenést úplně někam jinam. Tenhle chlapec byl sice velice zručný: Tóny zněly jasně a frázování bylo elegantní. Avšak něco jako by tomu chybělo – duch, jiskra. Znělo to jako slova známého básníka přeložená do cizího jazyka.

Možná měli přehnaná očekávání. Nadání bylo konec konců vrtkavé a ani ti, kdo pláli tím nejjasnějším plamenem, často nevydrželi.

Antonia si odnesou andělé, pokud je ďábel nepředběhne, říkávalo se o starém virtuosovi. Takový dar nebyl pro uši obyčejných smrtelníků.

Mistra Antonia dostihl jeho věk ještě dříve než Bůh nebo ďábel, ale jeho žák asi nebyl požehnaný stejným božským nadáním. Publikum poslušně tleskalo po každé skladbě a smířilo se s tím, že večer bude dlouhý a nezáživný, zatímco starý mistr se v zákulisí třásl vzteky, že jeho žák podává stále horší výkony.

Z protějšího křídla sledoval dva hudebníky ještě jeden pár očí. Byly to oči zářivé, jasně zelené barvy smaragdů nebo hlubokých vod letního jezera, a ve tmě se leskly.

Když skončil mistrův výběr, Josef a François pokračovali sonátou od Mozarta. V sále se rozhostilo znuděné, nepozorné, ospalé ticho. Ze zadních řad se ozývalo tiché chrápání a za pódiem tiše doutnal mistr Antonius. Jen ty zelené

oči stále pozorně sledovaly chlapce ze stínů naproti pódiu. Vyčkávaly. Toužily.

Když koncert skončil, publikum vstalo ze židlí a ze zvyku žádalo o přídavek. Josef a François se klaněli a mistr Antonius si zatím tahal paruku a do vzduchu nad ním vyletovaly obláčky pudru. *Vivaldi, zachraň nás,* říkal si. *Rudý knězi, slyš moje prosby.* Josef a François se ještě jednou uklonili a vyměnili si další soukromý pohled jako odpověď na nevyřčenou otázku.

Mladík se vrátil na lavici u křídla a připravil tmavé prsty a zápěstí lemovaná bílými krajkami nad černé a slonovinové klávesy. Chlapec si položil housle pod bradu a pozvedl smyčec, na němž se očekáváním chvěly koňské žíně. Josef udal tempo a François jej přijal. Začali spolu tkát látku melodií.

Nebyl to Vivaldi.

Posluchači se napřímili na židlích a jejich náhle zvýšená pozornost se mísila se zmatením. Ještě nikdy neslyšeli takovou hru. Ještě nikdy neslyšeli takovou *hudbu*.

Byl to *Der Erlkönig*.

Vzadu si zoufalý mistr Antonius skryl obličej do dlaní. Na protější straně salonku se zablýskly zelené oči.

Vzduch v místnosti jako by se mírně ochladil, ačkoli se vánkem nehýbalo ani pírko nebo krajka na oděvech posluchačů. Jako by se kolem nich linula vůně půdy, hlíny a temných zákoutí jeskyně plné zvuků a vjemů. Ozývaly se to kapky vody v jeskyni, nebo vzdálené dusání divokých kopyt? Na samém okraji zorného pole se divákům svíjely stíny a *putti s* andělskými tvářičkami a zdobné květiny na stěnách salonku začaly působit zlověstně. Nedívali se na ně zblízka, protože se obávali, že andílci a chrliči se proměnili v démony a skřety.

Byla tu však jedna výjimka.

Živě zelené oči pozorovaly, jaké změny hudba vyvolává, a pak zmizely v temnotách.

Když přídavek skončil, chvíli bylo ticho, jako když svět tají dech těsně před bouří. Pak se rozdunělo hromobití, výkřiky a potlesk. Posluchači museli jásat, aby se nerozplakali z té zuřivé úzkosti a napětí, které je všechny zachvátilo. Mistr Antonius si znechuceně strhnul paruku z hlavy a nasupeně vykráčel z místnosti.

Cestou minul krásnou zelenookou ženu, která nesla stříbrnou slánku ve tvaru labutě. Na pozdrav si lehce přikývli a starý virtuos se odebral do svého pokoje, zatímco žena kulhala směrem k salonku. Neviděl tak, že sype sůl k prahu koncertní síně.

Neslyšel kopyta přes zvuky chvály, která se snášela na jeho žáka, a minul pošťáka, který přinesl zprávu.

„Mistr Antonius?" zeptal se listonoš, když mu dveře otevřela zelenooká žena. Na živůtku měla připnutý rudý květ máku.

„Už se odebral do pokoje," odpověděla. „Jak vám mohu pomoci?"

„Tyto zprávy má dostat jeho žák, jistý pan Vogler." Listonoš sáhl do brašny a vytáhl svazek dopisů, všechny do jednoho psané stejnou zoufalou rukou. „Je na nich adresa předchozího bydliště v Paříži, ale až nyní jsme jej dohledali zde ve Vídni."

„Ach tak," přitakala žena. „Zařídím, aby se dostaly ke správné osobě." Podala mu dýško v podobě zlaté mince a on zvedl čepici na znamení vděku, načež odjel zpátky do noci.

Zelenooká žena si nadzvedla sukně, aby jimi neporušila ochrannou linii, překročila sůl a vstoupila do salonku. Vzadu ve stínech hledala v dopisech podpis.

Skladatelka díla Der Erlkönig.

Usmála se, zastrčila si dopisy do živůtku a odkulhala se pogratulovat chlapci a jeho černému příteli.

Nahoře se mistr Antonius neklidně převaloval v posteli,

snažil se vytěsnit zvuk kopyt, vytí a houkání a přemítal, zda už si pro něj konečně přišel ďábel.

Dalšího dne byla služka z kuchyně propuštěna za to, že kradla sůl, a starého mistra našli mrtvého v jeho pokoji. Měl promodralé rty a na krku podivný stříbrný šrám.

CENA SOLI

Další den přišel s jasným i trpkým rozbřeskem. Probudila jsem se totiž za zvuků hádky mezi matkou a Constanze. Jejich hlasy se nesly z ložnice mojí babičky až dolů do Josefova pokoje, kde jsem teď spávala, a pokud jsem jejich křik slyšela i na tak zastrčeném místě našeho hostince, slyšeli ho i naši hosté.

„*Guten morgen,* Liesl!“ zavolala na mě sestra, když jsem vyšla z kuchyní do hlavního sálu. Už se tam shromáždilo několik hostů, někteří na snídani, jiní aby hudrovali a stěžovali si na hluk. „Už bude snídaně?“

Sestřin hlas byl plný nuceného veselí a tváře měla napjaté v nepřirozeném nervózním úsměvu. Za ní jsem viděla rozladěné tváře našich zákazníků. Kdyby byl naživu náš táta, vytáhl by housle a dokázal by tak okamžitě zlepšit atmosféru. Tedy kdyby byl naživu a střízlivý. Kdyby byl aspoň vůbec někdy střízlivý.

„Co to má znamenat?“ Mámina slova zněla stejně jasně jako skleněné střepy. „Dívej se na mě, Constanze. Dívej se na mě, když s tebou mluvím!“

„Haha,“ zahihňala jsem se nervózně a snažila jsem se usmívat jako moje sestra, ale mému obličeji se to moc ne-

dařilo. „Brzy. Snídani přineseme již brzy. Já jen, jenom, no, jenom se musím mámy na něco zeptat."

Käthe mi věnovala ošklivý pohled, aniž by změnila svůj příjemný výraz. Stiskla jsem jí ruku, hbitě se vyvlékla z jejího sevření a vyběhla řešit spory nahoru do jámy lvové.

Dveře do Constanzina pokoje byly zavřené, ale matčin vztek byl slyšet hlasitě a jasně. Od dob její kariéry divadelní zpěvačky, neztratila schopnost ovládat svůj hlas, takže dobře věděla, jak z něj udělat účinnou zbraň. Neobtěžovala jsem se klepat, jen jsem vzala za kliku a připravovala se na to, co mě čeká uvnitř.

Dveře se ani nehnuly.

Zamračila jsem se, zalomcovala klikou a zkusila to znovu. Dveře ale zůstávaly pevně zavřené, jako by byly něčím zatarasené. Ať už to bylo cokoli, nejspíš to bylo zaklesnuté pod spodní částí dveří. Mohla to být židle nebo nějaká skříňka. Opřela jsem se ramenem do zárubně.

„Constanze?" zavolala jsem a snažila se zároveň ztišit svůj hlas tak, aby nebyl slyšet mezi hosty. „Constanze, to je Liesl." Znovu jsem zaklepala a zatlačila na dveře. „Mami? Pusťte mě dovnitř!"

Nic nenapovídalo tomu, že by mě slyšely. Opřela jsem se o něco silněji a ucítila, že dveře trochu povolily a pootevřely se, ale ozvalo se i nečekané skřípání. Tlačila jsem dál a dál a kousek po kousku jsem tak porážela neviditelného protivníka. Konečně vznikl dostatečně velký otvor na to, abych se protáhla dovnitř.

Jakmile jsem vešla, ihned jsem zakopla o obrovskou hromadu hlíny, větví a listí a odřela jsem si kolena. „Co to proboha…"

Klečela jsem v hromadě měkké zeminy plné kamínků a oblázků. Zvedla jsem hlavu. V Constanzině pokoji byl neskutečný nepořádek. Každý kout pokrýval prach a různé úlomky věcí z lesa. Na chvíli jsem měla matoucí pocit, že

nejsem v domě, ale uprostřed zimního lesa, kde je země pokrytá jemnou vrstvou sněhu. Když jsem ale zamrkala, svět se zase narovnal do obvyklého tvaru.

Nebyl to sníh. Byla to sůl.

„Víš, kolik stojí sůl?“ vykřikla máma. „Víš, kolik nás to bude stát? Jak jsi to mohla udělat, Constanze?“

Babička zkřížila ruce. „Na ochranu,“ trvala si na svém.

„Ochranu? Proti *čemu*? Skřetům?“ Máma se hořce zasmála. „A co vězení pro dlužníky? Dokážeš nás ochránit i před ním, Constanze?“

S pocitem zklamání jsem si uvědomila, že Constanze se v noci nějak podařilo vytáhnout ze sklepa po schodech pytle soli a vysypat je na zem. Byla to kila a kila, která by nám vystačila na několik měsíců. Tohle bylo něco víc, než jen čára u každého prahu a u všech vchodů, které jsme vysypaly vždy v poslední noc roku. Moje babička nesypala sůl z obezřetnosti, ale jako pojistku.

U dveří si mě všimla máma. „Ach, Liesl,“ zachraptěla. „Neslyšela jsem, že vcházíš.“ Sklonila hlavu a v kapse zástěry lovila něco, co jsem neviděla. Až když její tvář osvítilo pozdní ranní slunce, všimla jsem si, že je uplakaná.

Bylo to, jako by do mě uhodil blesk. Máma, která po více než dvacet let trpěla Constanzino citové týrání, ještě nikdy předtím neplakala před svými dětmi ani před svou tchýní. Z hrdosti vždy stoicky přecházela i ty nejhorší výlevy mého otce a babičky, ale tohle ji zlomilo. Plakala hořce a úzkostně nad rozsypanou solí.

Nevěděla jsem, co říct, abych ji utěšila, a tak jsem sáhla do kapsy a podala jsem jí mlčky svůj kapesník. Slyšet byl jen její zoufalý pláč a ten zvuk mě vystrašil více, než kdyby na někoho ječela. Máma byla odolná. Odhodlaná. Vynalézavá. Její beznaděj mě děsila víc než vzlykání.

„Díky, Liesl,“ zahuhňala a osušila si oči. „Nevím, co mě to popadlo.“

„Myslím, že Käthe potřebuje v přízemí pomoc s hosty, mami," řekla jsem tiše.

„Ano, ano, jistě," odpověděla. A pak odešla, protože už nevydržela být ve společnosti Constanze ani chvilku. Ještě několik okamžiků jsme s babičkou jen tak stály a dívaly se na sebe, na sůl a špínu na zemi mezi námi.

„Holka," zavrčela.

Vymrštila jsem ruku do vzduchu. „Nechci slyšet ani slovo, Constanze." Prudce jsem otevřela komoru s košťaty a vrazila jí do ruky kýbl a hadr na podlahu. „Buď mi pomůžeš uklidit tenhle binec, nebo můžeš jít rovnou dolů a pomoci Käthe se snídaní."

Zkroutil se jí ret. „Ty bys nechala křehkou stařenku jít samotnou po těch rozvrzaných schodech?"

„Zjevně ti nedělalo žádné potíže vytahat všechnu tuhle sůl úplně sama," odsekla jsem. „Do toho, Constanze, nebo zkus být k něčemu dobrá nějak jinak. Ukliď to." Popadla jsem koště a lopatku a začala zametat.

„Abych nás nechala bez ochrany před divokým honem?"

Překonala jsem nutkání ji popadnout za ramena a třást s ní, dokud se nevzpamatuje. „Zimní dny jsou u konce. Budeme v pořádku."

K mému překvapení si Constanze dupla jako vzdorovité dítě. „Ty si snad nepamatuješ moje příběhy, holka?"

Zcela upřímně jsem si je nepamatovala. Josefa i mě moc bavily děsivé příběhy naší babičky o skřetech a krvi, ale jako dítě jsem se vždy raději vracela k příběhům, ve kterých vystupoval *Der Erlkönig*.

Moje ruka se posunula k prstenu, který mi visel na řetízku kolem krku. Byl stříbrný a vytepaný do tvaru vlka se dvěma různě barevnýma očima z kamínků, jedno modré a druhé zelené. Král duchů pro mě znamenal víc než jen mýtus – byl přítelem, byl milencem a mužem. Pustila jsem prsten a povolila ruku.

„Jsou to… přízrační jezdci," vypravila jsem ze sebe. „Kteří cválají a za nimi jede smrt, zkáza a záhuba."

„Ano." Constanze přikývla. „Poslové ničení a rozpadu starého práva. Copak ty to nevidíš? Znamení a zázraky?"

Teď už jsem si matně vybavovala, co mi povídala o divokém honu. Říkalo se, že v jeho čele jede sám *Der Erlkönig.* Zamračila jsem se. Měla jsem za to, že po světě na zemi chodil jen za zimních dní. S nesvatou rodinou? Aby si našel nevěstu? Ale aby svět překročil zpět do jara, vyžadovalo to oběť panny. Každý rok? Jednou za generaci? Co přesně bylo staré právo, které udržuje rovnováhu mezi světy?

„Bettino?" Vylekaně jsem se podívala na Constanze, která teď s nepřítomným výrazem upírala tmavé oči na můj obličej. „Vidíš to?"

Zhluboka jsem se nadechla, abych uklidnila svou rozbouřenou mysl, a snažila se dohnat, co se děje v přítomném okamžiku. „Co mám vidět?"

„V rohu," zaskřehotala. „Sleduje nás. Sleduje tebe."

Zamrkala jsem a uvažovala, jestli zdravý rozum ztratila moje babička, nebo spíš já. Nedokázala jsem pochopit její myšlenky, nechytala jsem se, nerozuměla jsem tomu, ale byla ve věži postavené z nesmyslů uzavřená Constanze, nebo já?

Zavrtěla jsem hlavou a ohlédla se přes rameno. „Nic nevidím."

„Protože jsi odhodlaná nevidět," trvala si Constanze na svém. „Otevři oči, Bettino."

Zamračila jsem se. Constanze mě občas oslovovala mým křestním jménem, Elisabeth, ale obvykle jsem pro ni byla jen *holka* nebo *dítě.* Nikdy ne Liesl a rozhodně ne Bettina. Upřeně jsem se zahleděla na svou babičku a přemítala, zda je tu se mnou, nebo je uprostřed nějakého svého přeludu.

„Takže?" naléhala.

S povzdechem jsem se znovu otočila. Ale stejně jako předtím nebylo v rohu vůbec nic, jen prach, špína, sůl a zemina.

„Teď ti sedí na rameni," pokračovala Constanze a ukazovala na místo u mého levého ucha.

Přísahám, že je každým dnem bláznivější.

„Prazvláštní stvořeníčko s vlasy jako chmýří a špičatým obličejem." Vycenila zuby ve škodolibém úsměvu tenkých rtů. „Vypadá, že se mu moc nelíbíš."

Po páteři mi přeběhl mráz a na zlomek okamžiku jsem pocítila váhu drobných černých drápků na zádech. *Bodlina.*

Prudce jsem se otočila, ale pokoj byl stále prázdný.

Constanze za mými zády se skřehotavě zachechtala. „Teď už to začínáš chápat. Jsi jako já. Dej si pozor, Bettino, dej si pozor. Slyš ten roh i ohaře, něco zlého se k nám blíží."

Vytrhla jsem jí kýbl z rukou a vrazila jí smeták a lopatku. „Jdu pro vodu do studny," řekla jsem a snažila se zakrýt chvění ve svém hlase. „Koukej začít uklízet, než se vrátím."

„Neutečeš tomu." Na jejím obličeji se objevil široký úšklebek a v jejích černočerných očích se objevil plamínek.

„Před čím bych utíkala?"

„Před šílenstvím," opáčila jednoduše. „Cenou, kterou platíme za to, že patříme Králi duchů."

Giovanni Antonius Rossi byl po smrti. Mohla to zavinit choroba, nebo jed, tím si vídeňští nebyli jistí, ale když se ukázalo, že zmizel žák i sluha starého mistra, pojali podezření, že spíše ta druhá možnost. Když tělo objevil barončin komorník, bylo nedotčené – mistr měl stále na nohou svoje boty se zlatými přezkami, v kapse stříbrné hodinky a jeho zkřivené a sešlé prsty stále škrtily prsteny s drahými kameny. Ti dva chlapci tedy nebyli žádní zloději, ale jejich nepřítomnost byla přesto podezřelá. Když neměli nic společného s úmrtím svého mistra, proč zmizeli?

Stráže z města si pro tělo přišly, aby jej odnesly do neoznačeného hrobu jako všechna ostatní. Vídeňané už své mrtvé nepohřbívali uvnitř města, aby nešířili choroby, a tak urození i plebs, bohatí i chudí, tleli společně ve stejném hrobu. Pohřební vůz, který opouštěl brány města po cestě k hřbitovu sv. Martina, neprovázel smuteční průvod, protože mistr Antonius byl sice za života slavným virtuosem, ale po smrti byl jen dalším z mnoha chudých hudebníků.

François sledoval z potemnělé postranní uličky, jak se ta smutná krabice z borového dřeva zmenšuje v dálce. Jakmile totiž uviděl tělo mistra Antonia, když mu šel pomáhat s oblékáním, věděl, že se musí odklidit z cesty. Už zažil, co se stává jiným lidem jeho barvy, když jejich pánové zemřou za záhadných okolností. Už nebyli po ruce, aby události po-

psali vlastním pohledem. Mladík věděl, že jeho kůže z něj dělá terč, stejně jako věděl, že smrt jeho pána by pro něj byla osudná.

François věděl, že tento den jednou nastane, od chvíle, co jej vytrhli z náruče jeho matky a jako pytel hodili na loď, která jej odvezla ze Saint-Domingue do Francie. Nikdy neměl najít úkryt ani bezpečí, když byl jedinou černou perlou mezi tucty obyčejných. A tak raději utekl, zmizel do liščích nor, kde mohl snadno splynout se stíny a špínou podzemního světa. Byl by tak i zůstal, ve společnosti matrón a děvčat z bordelů a kamrlíků, kdyby nebylo jeho velké slabiny: jeho srdce.

Odjakživa věděl, že Josef nepatří do tohoto světa. Obchod s těly a službičkami, sprostota, živočišnost, špína, vulgarita, to všechno jeho společníka ubíjelo a oslabovalo, ale nebylo to jen kvůli nechuti k obyčejným a přízemním věcem. Láska, již François choval k tomu chlapci, byla sladká i něžná, žhavá a vášnivá zároveň, ale Josef nikdy neprojevil nic než jen zdvořilý nezájem o takové záležitosti. François věděl, že Josefova láska k němu je spíše metafyzická než fyzická. Chápal, že jejich pouto není tělesné, ale mezi duší a myslí.

A právě proto pro ně bylo zacházení jejich bývalého mistra tak nesnesitelné. Když tedy François onoho osudného rána našel Josefa, jak stojí nad tělem jejich učitele s prázdným výrazem na tváři, neměl v srdci žádné výčitky, jen strach.

Ihned poté, co uprchli z horních vrstev Vídně, se François s Josefem uchýlili k L'Odalisque, jedné z velkých madam vídeňského podsvětí. Na rozdíl od několika dívek, které pro ni pracovaly, nebyla Turkyně, jen vytvářela působivý dojem orientu s pomocí levného hedvábí a opia. François litoval mnoha věcí na svém rozhodnutí přebývat u L'Odalisque, ale laudanum mu vadilo asi nejvíce.

Josef byl odjakživa křehký, neobvyklý a zasněný. Byl ná-

ladový a melancholický a François se naučil zmírňovat jeho bouře svou trpělivostí a soucitem. Dívky u L'Odalisque však tak ohleduplné nebyly. Většina byla ztracená v opiovém oparu, s rozšířenými a lesklými zorničkami, mluvily šťavnatým jazykem a pohybovaly se rozvlekle. Když poprvé přišli k L'Odalisque, Josef byl tichý a uzavřený, ale s postupem dnů, týdnů a měsíců François sledoval, jak modř v očích jeho milovaného pomalu přechází v černou barvu snů a šílenství.

Snažil se lahve s laudanem ukrývat. Začal pro L'Odalisque spravovat účetnictví a pečlivě hlídal každou cestu do apatyky, k lékaři nebo k porodní bábě. Nikdy neviděl, že by se Josefovy rty byť jen dotkly jediné kapky opia, ale světlovlasý chlapec byl stále vzdálenější a zasněnější, vyjadřoval se v tajemných hádankách, nedokončených myšlenkách a slovech, která se zaplétala sama do sebe, *mise en abyme*.

François si nejprve myslel, že je zmatený kvůli své nedokonalé němčině. Dívky u L'Odalisque často hovořily o vysokém elegantním neznámém, který k nim přicházel v jejich makovém opojení.

„Kdo je ten vysoký elegantní neznámý?" zjišťoval François.

Tma a nebezpečí, strach a běsnění, odpovídaly. *Přijíždí na koni a s ohařem, ale dej si pozor! Pohledět mu do očí znamená šílenství.*

A tak François uvěřil, že je to jen vzletný popis opiových snů, až jednoho dne našli Josefa, jak stojí nad tělem nejmladší dívky Antoinette. Nalezli ji mrtvou v jejím pokoji, měla promodralé rty a stříbrnou ránu na krku.

Vysoký elegantní neznámý! volaly ostatní dívky. *Neznámý znovu udeřil!*

Antoinette však neměla opium v oblibě. Jediný doušek nekonečného spánku, jediné ochutnání, jediné zapomnění, to nebylo pro ni.

„Kdo je ten neznámý?“ ptal se François Martiny, nejlepší kamarádky Antoinetty v domě. „Jak vypadá?“

„Vypadá jako já,“ odpověděl Josef zasněně. „Dívám se do zrcadla a vysoký elegantní neznámý jsem já.“

Tehdy si François uvědomil, že jeho milý odešel někam, kam za ním nemůže. Vzpomněl si na slib, který dal Josefově sestře v jiných dobách v jiném životě.

Dávej na něj pozor.

Dám.

A měl to i v úmyslu.

Později toho večera ukradl papír, inkoust a Josefovy exempláře suity s názvem *Der Erlkönig*, který byl popsaný poznámkami a značkami nenapodobitelným a neobratným rukopisem světlovlasého chlapce.

„Mrzí mě to, *mon coeur*,“ zašeptal François. *„Je suis désolé.“*

Pomalu a pečlivě posbíral písmenka a poskládal je do volání o pomoc.

Mistr Antonius je mrtvý. Jsem ve Vídni. Rychle přijeď.

François doufal, že sestra jeho milého brzy dorazí.

Sám už dál nemohl.

ŠÍLENÍ, BOJÁCNÍ, VĚRNÍ

Už nezbylo ani zrnko soli.

Jídlo chutnalo mdle a hosti si stěžovali, jenomže my neměly čas, prostředky, ani kde si půjčit, abychom doplnily zásoby, které zničila Constanze. Chvíli to přece jen nějak šlo, ale když mi Käthe v soukromí řekla, že už nezbyla sůl na pečení, věděla jsem, že je to opravdu zlé.

„Co budeme dělat?“ zašeptala mi sestra, když jsme počítaly zásoby ve sklepě. Měly jsme dostatek mouky, kořenové zeleniny a nakládaného masa na několik příštích týdnů, ale ne o mnoho víc. Od té doby, co zemřel táta, nebyli řezníci, pekaři ani sládci ve městě ochotni půjčovat jeho vdově ani dcerám tak jako jemu a požadovali platbu hned na místě.

„Já nevím.“ Promnula jsem si spánky, abych se zbavila narůstající bolesti hlavy. Nespala jsem dobře, trápily mě sny, které jsem si po probuzení už nepamatovala. Jednotlivé výjevy se rozpouštěly jako vločky sněhu, když jsem otevřela oči, ale zůstal ve mně neklid jako kousavý mráz ještě dlouho po tom, co jsem vstala. „Víš jistě, že už nezbyly žádné peníze?“

Käthe na mě upřela lítostivý pohled. Věděla jsem stejně dobře jako ona, že naše pokladnice už neobsahují nic než

prach. V hostinci se držely zisky zhruba stejně, jako se drží voda v cedníku.

„Možná bychom mohly poprosit Hanse, jestli by nám nepůjčil trochu soli," navrhla jsem.

Käthe ztuhla. Od té doby, co zrušila jejich zasnoubení, jsme někdejšího rodinného přítele téměř vůbec nevídaly. Mezitím se oženil se vzdálenou sestřenicí z Mnichova a na jaře se jim mělo narodit miminko. Ne, Hanse jsme požádat nemohly. Už ne.

„A co… co třeba na faře?" řekla Käthe pomalu. „Někdo z kostela by nám jistě mohl pomoci."

Zamračila jsem se. „Myslíš, že bychom měly přijmout charitu?"

Moje sestra zmlkla. „Máme snad na vybranou?" zeptala se jemně.

„Nejsme žebráci!"

„Zatím." Ačkoli měla něžný hlas, její slova mi probodla srdce jako šíp.

„Josef by mohl…" Ale tu větu jsem nedokončila.

„Co by mohl Josef?" Käthe se zablýsklo v očích. „Poslat nám peníze? A jak?" Zavrtěla hlavou. „Nemá žádné postavení, žádnou práci ani mistra. Nemůžeme si dovolit přivézt ho domů, ani za ním nemůžeme jet. Náš bratr uvízl na místě, Liesl, stejně jako my."

Sepperl. Při pomyšlení na to, jak daleko je můj bratr, se mi sevřelo srdce bolestí. Byl osamělý? Vyděšený? Ztracený? Zraněný? Josef byl křehký, bázlivý a neměl žádné přátele kromě Françoise. Co se s nimi stane bez ochrany mistra Antonia? Třeba vymyslím, jak se za nimi dostat. Do Vídně. Zbavit se svých jmen i minulosti a začít znovu. Najít si práci. Hrát hudbu.

„Liesl."

Napadala mě jedna myšlenka za druhou, probublávaly na povrch mé mysli stále rychleji a moje krev vířila tou zá-